

DSpace Institution

DSpace Repository

<http://dspace.org>

Volleybal Magazine

Volleybal Magazine Scans

1989-12

Informatieverwerking defensief

Volleybal Magazine

<http://hdl.handle.net/10673/19>

Downloaded from DSpace Repository, DSpace Institution's institutional repository

VOLLEYBAL MAGAZINE

VOLLEYBAL MAGAZINE

Tijdschrift van de Federatie Oefenmeesters Volleybal
17de jaargang — nr. 10

— **Hoofredactie:**

Fernand Walder

— **Eindredactie:**

Willy Mertens

— **Redactie:**

Mart Buekers - Luc De Leenheer - Dany De Vriese - Willy Gommeren - Jos Klaps - Rik Luyten - Roger Pouders - Marc Spaenjers - Michel Vandermeulen - Wilfried Van Mol - Staf Verlooy - Julien Vleminckx - Fons Wierincks

— **Redactie-adres:**

Fernand Walder
's Hertogenlaan 56 — 3000 Leuven
Tel. 016/20 30 71

— **Administratie en advertenties:**

Willy Mertens
Rubensstraat 67 — 2510 Mortsel
Tel. 03/455 92 43 (België)
vanuit Nederland: 09/32 3 455 92 43

— **Bankrelaties Volleybal Magazine:**

vanuit België:

068-2050722-72 (Gemeentekrediet)
001-1599812-67 (ASLK)

vanuit Nederland:

Rabobank 144932784
Volleybal Magazine, Rubensstraat 67 — 2510 Mortsel

— **Volleybal Magazine:**

Verschijnt maandelijks; behalve in juni en juli

— **Abonnementsprijs 1989:**

Voor België: 545 BF
Voor Nederland: f 32

— **Federatie van Oefenmeesters Volleybal:**

Michel Vandermeulen
Gerkenbergstraat 1 — 3690 Bree
068-2009642-23 (Gemeentekrediet)

— **Copy-right:**

Het overnemen van artikels is zonder toestemming
niet toegestaan.

— **Lay-out en drukwerk:**

Drukkerij J. Ouderits bvba
Kapelstraat 58 — 2540 Hove
Tel. 03/455 49 36 — Fax. 03/455 93 18

INHOUD

- 2 Kolofon, inhoud
- 3 Randnotities
- 4 Het blok.
- 7 Clinic in E.V.C. Vilvoorde.
- 8 Een blik in de trainingshal.
- 11 Taktische vorming bij de jeugd in de praktijk.
- 12 Eerste kampioenen reeds gekend?
- 14 Informatieverwerking defensief.
- 16 Coachen op video.
- 17 Generale Bank Volleybal Tourna(monu)ment.
- 18 Mini-Volley-Clinic te Mortsel.
- 19 Boekbespreking: "Basis voor verantwoord trainen" en "Wegwijzer voor gezond trainen".
- 20 Trainingsschema: Informatieverwerking blok.
- 22 Varia.

INFORMATIEVERWERKING DEFENSIEF

Rik Luyten

INLEIDING

In de meest recente tendenzen van de volleybalmethodiek, is men afgestapt van de idee om de diverse spelonderdelen geïsoleerd aan te leren; men leert niet meer louter onderhands spelen, aanvalstechnieken, doch men leert "volleybal spelen".

Als we even kijken naar het model van de informatieverwerking, krijgen we hieromtrent meer duidelijkheid:

PERCEPTUEEL SYSTEEM — VERWERKINGS- SYSTEEM — UITVOERINGSSYSTEEM

Het analytisch trainen van de diverse spelonderdelen met louter accenten op het technische en het fysieke (zoals dat vroeger vaak gebeurde) beperkt zich tot de 3de stap van het informatieverwerkingssysteem: het uitvoeringssysteem. Vandaar ook dat men onvoldoende transfer kan vaststellen naar de wedstrijdpraktijk toe.

Bij een moderne volleybalmethodiek echter leren de spelers reeds van jongsbeen af "volleybal spelen".

Het is de bedoeling om in dit artikel even in te gaan op de toepassingen van de informatieverwerking in de volleybalpraktijk. Wij zullen ons beperken tot de defensieve aspecten van het volleybalspel.

Dit omdat de te verwerken informatie in dit gedeelte aanzienlijk complexer is dan in het offensieve deel van het spel; men heeft immers geen of slechts beperkt weet van de bedoelingen van de tegenstander.

Wij hebben met dit artikel niet de pretentie om volledigheid na te streven. Om meer te weten te komen over het informatieverwerkingssysteem zelf of over de behandelde onderwerpen, verwijzen wij graag naar de in de bibliografie vermelde werken. Wij beperken ons echter tot het geven van een overzicht, schematisch en bondig, om een beeld te kunnen schetsen van de complexe structuur van deze materie en om de invloed ervan op de trainingspraktijk in voldoende mate te kunnen belichten.

Om aan deze laatste doelstelling te kunnen beantwoorden, is er elders in dit nummer een trainingsschema opgenomen, waarin de informatieverwerking aan bod komt in functie van het blok.

TOEPASSINGEN: SPELERS LIEGEN SOMS, DE BAL LIEGT NOOIT!

A. RECEPTIE:

Wij willen niet ingaan op de discussie of de opslagreceptie een offensieve of een defensieve vaardigheid zou zijn. Een feit is dat de bal door een tegenstander met een tactisch doel over het net gestuurd wordt en wij binnen het bestek van dit artikel dus even bij de opslagreceptie wensen stil te staan.

Het hoofddaccent wat betreft informatieverwerking bij de receptie, ligt wel bij de balcurveschatting. De plaatsing van medespelers & de oriëntering binnen de eigen speel-

helft is voor de meeste rotaties bij de meeste teams een constante en zal om die reden niet kunnen ondergebracht worden onder de informatieverwerkingstraining (verwerken van variabele factoren binnen een wedstrijd-situatie).

Een feit is dat de richting van de bal sneller ingeschat kan worden dan de afstand van de bal. Dit zal tot gevolg hebben dat het inschatten van de richting van de bal ook sneller kan aangeleerd worden dan het inschatten van de diepte van de balcurve. Daarom ook begint men de receptietraining op een relatief kort & breed veld vooraleer men overgaat naar een lang en smal veld.

Deze vorm van balcurveschatting vormt de basis van het volleybalspel en komt reeds aan bod bij het 1 tegen 1 spel met werpen en vangen, dat gespeeld wordt door absolute beginners.

B. BLOK:

Wij zullen op de diverse observatiepunten en hun verwerking ingaan in chronologische volgorde. Dit wil echter niet zeggen dat de methodiek dezelfde volgorde zal hanteren, integendeel (zie trainingsschema).

B1. BALCURVE RECEPTIE:

Wat betreft de richting van deze balcurve, zal de midblokker zich verplaatsen, zodat hij steeds net voor de passeur van de tegenstander staat, omdat dit de meest waarschijnlijke netzone is voor een 1ste-tijdsaanval. Belangrijk is dat de blokker stilstaat op het moment van de pas, zodanig dat een verplaatsing in alle richtingen mogelijk blijft.

Wat betreft de diepte van deze balcurve, weet de midblokker dat in geval er een receptie ver van het net aankomt, de 1ste tijdsaanval waarschijnlijk verder van de passeur zal gebeuren en dat de kans op een 3de tijdsaanval aanzienlijk stijgt. De midblokker kan dus reeds tijdens de receptie 1 bijtrekpas naar rechts uitvoeren, zolang hij maar stilstaat op het moment van de pas. De hoekblokker weet dat bij een receptie ver van het net de kans groter wordt dat er een diagonale aanval volgt. Hij kan zich dus reeds instellen op het vormen van een diagonaal blok.

B2. DE AANLOOPRICHTINGEN VAN DE AANVALLERS:

Wat dit betreft is een voorafgaande kennis, zeker op hoog niveau, geen overbodige luxe. Een grondige scouting van de aanvalscombinaties van de tegenstander en de individuele eigenaardigheden van elke aanvaller (vaak heeft een aanvaller een vast motorisch patroon; de kennis daarvan maakt zijn aanvalsacties heel wat beter voorspelbaar) biedt de blokkers vaak een veel beter inzicht in de aanvalssituatie.

In functie van de scoutingsinformatie enerzijds, en via de aanvalsaanlopen ingewonnen informatie anderzijds, kan er een vooraf vastgelegde uitgangssituatie aangenomen worden. Deze moet andermaal in-

genomen worden voor de pas gegeven wordt.
Opgelet: De aanlooprichting kan geveinsd worden via schijnbewegingen, voorwaartse sprongen, stotterbewegingen ...

Op dit moment ligt de aanvaller tegenover de blokspeler (hij laat uitschijnen dat er een bepaalde aanval zal volgen en die aanval gebeurt niet). Meestal is deze schijnbeweging echter eveneens te herkennen door bepaalde kenmerken uit het geautomatiseerd bewegingspatroon van de aanvaller (bv. extra druk op de afzetvoet bij een schijnkruis).

B3. DE PASSEUR EN HET TRAJECT VAN DE PASCURVE:

Het is van belang dat de blokker zo snel mogelijk de curve van de pas weet. De passeur kan hierover informatie bieden (hoge armen: korte pas, achterw. buigen: rugw. pas ...). Naarmate men op hoger niveau speelt, is echter de kans steeds groter dat de passeur via schijnbewegingen ook zal gaan liegen. Het is dus zeer gevaarlijk om de houding van de passeur als een beslissend criterium te hanteren.

Het afwachten van de pascurve is veiliger. Dit traject moet kunnen ingeschat worden tijdens de eerste helft van de balcurve.

Daarna moet de blokker de aanvaller observeren. De buitenblokker zal weten dat indien de pas dicht bij het net komt, er een lijnblok zal moeten geplaatst worden, en dat indien de pas ver van het net komt, er een diagonaal blok zal moeten geplaatst worden. Het hanteren van het pastraject zal voor de blokker de eerste methodische stap betekenen in de informatieverwerkingstraining van het blok.

B4. DE AANVALLER:

De aanlooprichting zal vaak beslissend zijn voor de slagrichting.

Vanaf de afstoot observeert men best de slag-schouder.

C. VERDEDIGING:

De informatieverwerking van de verdedigers verloopt grotendeels analoog aan die van de blokspelers. De anticipatie is ontzettend belangrijk omdat de verdediger nauwelijks de kans krijgt om te reageren op de balcurve na de aanval, dit omdat de bal te snel gaat.

Het is ook om deze reden dat blok en verdediging erg sterk een beroep doen op de informatieverwerkingscapaciteiten van de volleybalspeler.

Het is echter wel zo dat de concrete reacties op de waargenomen informatie sterk afhankelijk is van de afspraken binnen het verdedigingssysteem van het team. Vandaar dat het komend overzicht bewust wat abstract is gehouden.

C1. BALCURVE RECEPTIE:

Indien de richting van de receptie afwijkt van de normale richting, kan er eventueel een aanpassing gebeuren qua positie in de breedte van het veld. Ingeval de receptie te ver uit het net komt, kan de 1ste-tijdsaanval eventueel uitgesloten worden.

C2. AANLOOPRICHTINGEN AANVALLERS:

Een verhoogd inzicht in de aanvalssituatie (zie blok), biedt de verdedigers de kans om effectiever te anticiperen en te selecteren in de mogelijke tactische antwoorden.

C3. PASTRAJECT:

Het traject van de pas is meestal bepalend om de verplaatsing uit te voeren naar die uitgangspositie, welke binnen het systeem gebruikelijk is voor die bepaalde aanval. Het is voor een verdediger dus evenzeer een must om de pascurve correct te kunnen inschatten tijdens de eerste helft ervan.

C4. BLOK:

Als de eigen blokspelers een stabiel blok (op dezelfde plaats landen als men opsprong) kunnen zetten, ontstaan er via het blok zinvolle informatie voor de verdedigers over de blokschaduw en de daarnaast nog te verdedigen ruimte. Een labiel blok maakt een goede coördinatie tussen de netverdediging en de lage verdediging onmogelijk. Bovendien biedt een stabiel blok een betere reboundkwaliteit.

De verdedigers stellen zich zo veel mogelijk buiten de blokschaduw op (men moet de bal en de slag-schouder naast de blokker zien), en dit conform aan de afspraken binnen het verdedigingssysteem. In sommige gevallen (een gesloten 2- of 3-mansblok) kan men opteren voor een verdediger in de blokschaduw.

Bovendien kan de verdediger zijn positie aanpassen in functie van de hoedanigheid van zijn blokkende ploegmaats (bv. de 6-speler iets meer naar de straat toe bij een kleine buitenblokker).

C5. DE AANVALLER:

De aanlooprichting zal vaak beslissend zijn voor de slagrichting.

Vanaf de afstoot observeert men best de slag-schouder.

BIBLIOGRAFIE:

- M. BUEKERS & F. WALDER: "Volleybal, theorie & praktijk"
- R. VAN DE SOMPEL: "Tactische training in volleybal"
Kompilatie van theorie & praktijkoefeningen van E. Pisani

GOMMEREN
SPORT

zaakvoerder: Willy Gommeren
Over d'Aa 217
2190 Essen

volleyballen
Levering uit voorraad

03/667 47 30